

De Stemming van 8 maart 2015

Na een lange periode van electorale rust zien we, nu de campagne rond de Provinciale Statenverkiezingen is gestart, duidelijke verschuivingen. Om twee redenen trekt de VVD fors aan (+4). Rutte is met zijn campagne begonnen en hij lijkt de wind in de rug te hebben door het positiever gevoel (zeker onder de VVD-kiezers) over de economie. Met als klap op de vuurpijl zijn stellingname rondom de Jihadisten bij het RTL-debat van donderdagavond. Hij was de enige van de vijf die voor de stelling was over het liever hebben dat Jihadisten sneuvelen dan terugkeren. Twee derde van de Nederlanders vond dat ook en vrijwel alle kiezers van VVD en PVV hebben deze mening. Het niet aanwezig zijn van Geert Wilders speelde Rutte daarbij duidelijk in de kaart.

Maar ook bij de PvdA zien we een beweging naar boven. De score van 15 (+2) is voor het laatst in augustus vorig jaar gemeten.

D66 en de PVV hebben het meest last van deze electorale verschuiving. De PVV daalt 2 naar 26 en D66 2 naar 22. Bij de overige partijen zien we 50PLUS 1 stijgen en CDA, de SP en GroenLinks 1 dalen.

Door deze stijging van VVD en PvdA halen de 5 partijen die de regering steunen nu 68 zetels in plaats van de 64 vorige week. Als deze trend volgende week doorzet wordt het toch nog spannend of deze 5 partijen 38 zetels in de Eerste Kamer zullen halen.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	1-3 2015	8-3 2015	Ver- schil	Versch. TK2012
VVD	41	17	21	4	-20
PvdA	38	13	15	2	-23
PVV	15	28	26	-2	11
SP	15	18	17	-1	2
CDA	13	24	23	-1	10
D66	12	24	22	-2	10
ChristenUnie	5	6	6		1
GroenLinks	4	9	8	-1	4
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	5	5		3
50PLUS	2	2	3	1	1
PiratenPartij		0	0		
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	30	36	6	-43
VVD+CDA+D66	66	65	66	1	
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	64	68	4	-31

De verbeterende economie geeft de regeringspartijen een steuntje in de rug, zoals uit de onderstaande tabel blijkt. Zeker bij de VVD, die daar bij de campagne handig op in speelt.

Hoe vindt u dat de economie zich ontwikkelt?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Positief	47%	6%	56%	64%	69%	50%	16%
Positief, noch negatief	35%	36%	33%	30%	25%	35%	53%
Negatief	17%	58%	9%	6%	7%	13%	30%
Weet niet/geen antwoord	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En in welke mate is dit aan het kabinetsbeleid te danken?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Positief	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
In grote mate	23%	15%	39%	4%	16%	26%	1%
In kleine mate	52%	29%	45%	40%	64%	47%	81%
Niet	23%	48%	14%	55%	17%	24%	16%
Weet niet/geen antwoord	2%	8%	2%	1%	3%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het voorstel van D66 en CDA om extra te bezuinigen ten einde lasten te kunnen verlichten lijkt electoraal niet veel steun te krijgen. Het is in ieder geval geen echte stemmentrekker.

Bent u voor of tegen het voorstel van D66 en CDA om extra te bezuinigen ten einde lasten te kunnen verlichten.

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Ik ben voor extra bezuinigingen om ruimte te geven aan lastenverlichtingen.	24%	15%	36%	60%	51%	7%	6%
Ik ben tegen extra bezuinigingen met het doel lastenverlichtingen te geven	63%	70%	54%	28%	38%	80%	79%
Weet niet/geen antwoord	13%	15%	14%	12%	11%	13%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De klap op de vuurpijl, electoraal gezien, is de uitspraak geweest van Premier Rutte tijdens het RTL-debat over de jihadisten. Zeker ook omdat Wilders afwezig was, en hij als enige de opstelling had, die een ruime meerderheid van de Nederlanders ook inneemt. VVD- en PVV-kiezers waren het volledig met hem eens. Zelfs bij D66-kiezers was dat nog 39%.

Premier Rutte zei dat uit Nederland afkomstige Jihadisten beter daar kunnen sneuvelen, dan naar Nederland terug te keren. Bent u het met hem eens?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Ja	69%	95%	96%	58%	39%	57%	36%
Nee	27%	4%	2%	40%	50%	38%	46%
Weet niet/geen antwoord	5%	1%	2%	2%	12%	5%	19%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De affaire over het geld dat aan Cees H. is betaald en de positie van Opstelten en Teeven lijkt de VVD electoraal op dit moment niet te deren. Terwijl wel een meerderheid van de kiezers vindt dat Opstelten en Teeven zouden moeten aftreden. Zelfs van de VVD-kiezers vindt 40% dat Opstelten zou moeten opstappen.

Hoe denkt u dat het met de informatie zat m.b.t. de deal met Cees H en de meldingen van Minister Opstelten in 2014?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Minister Opstelten wist het echte bedrag wel, maar wilde het niet bekend maken	62%	83%	53%	41%	57%	76%	87%
Minister Opstelten wist het echte bedrag niet	20%	6%	27%	43%	18%	13%	10%
Weet niet/geen antwoord	18%	11%	20%	15%	24%	12%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Opstelten moet aftreden	56%	75%	40%	38%	47%	72%	82%
Teeven moet aftreden	54%	64%	30%	39%	53%	72%	86%

Het bovenstaande patroon is ook terug te zien bij de vraag wie het RTL-debat gewonnen heeft. Rutte en Roemer eindigden bovenaan. Voor zijn doen scoorde Pechtold minder goed. Buma en Samsom eindigden onderaan. Ook deden ze het matig tot slecht bij de eigen kiezers, voor zover ze het debat hadden gezien. Roemer scoorde bij SP-, PVV- en PvdA- kiezers het hoogst.

Wie heeft volgens u het RTL-debat gewonnen

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Rutte	27%	12%	65%	7%	11%	12%	0%
Roemer	26%	27%	6%	3%	2%	34%	87%
Pechtold	16%	0%	12%	23%	77%	16%	3%
Buma	7%	9%	3%	37%	4%	2%	2%
Samsom	4%	0%	0%	0%	2%	15%	0%